

Culturele Agenda

Gemeente Simpelveld

INHOUD

1	DOEL, PROCES EN KADER	2	3.3	Benutten van de toeristisch-recreatieve potentie	13	
	1.1	Inleiding	2	3.4	De rol van de gemeente	13
	1.2	Doelen en resultaten	2	4	ANALYSE EN DOELEN VAN BELEID	15
	1.3	Uitwerking	2	4.1	Sterkte-zwakteanalyse	15
	1.4	Kader: de Strategisch Visie	3	4.2	Thema's	15
2	CONTEXT	4	4.3	Doelen	15	
	2.1	Cultuur in Simpelveld	4	4.4	Acties	16
	2.2	Economische en demografische ontwikkeling	6	4.5	Speerpunten 2018	25
	2.3	Trends en ontwikkelingen in de cultuursector	7	BIJLAGE: GEMEENTELIJKE UITGAVEN VOOR		
	2.4	Hoofdlijnen van nationaal cultuurbeleid	7	CULTUUR IN 2018	28	
	2.5	Hoofdlijnen cultuurbeleid van de provincie Limburg	7			
	2.6	Hoofdlijnen gemeentelijk cultuurbeleid: het VNG-ringenmodel	8			
	2.7	Gemeentelijke uitgaven cultuur	9			
	2.8	Conclusie	10			
3	ONTWIKKELPERSPECTIEF	11				
	3.1	Koesteren van het verenigingsleven	11			
	3.2	Thematiseren van het Romeinse verleden van Bocholtz	11			

1 **Doel, proces en kader**

1.1 Inleiding

College en raad zijn van mening dat het hoog tijd is om een Culturele Agenda op te stellen voor Simpelveld. Hiermee moet richting worden gegeven aan bestaande en nieuwe initiatieven in de gemeente. Er is behoefte aan een visie en een instrumentarium dat ervoor zorgt dat Simpelveld de juiste keuzes maakt en ervoor zorgt dat iedereen meedoet of mee kan doen. Want kunst en cultuur staan niet op zich, maar kunnen zich op een vruchtbare manier verhouden tot sociale, economische en ruimtelijke ontwikkelingen.

1.2 Doelen en resultaten

De opdracht aan BMC was om een document op te leveren dat handzaam en toekomstgericht is en actiepunten voor de komende jaren bevat. Daarbij was het verzoek om een brede invalshoek te hanteren: niet alleen gericht op de (amateur)-kunsten en het bibliotheekwerk, maar ook op cultuurhistorie en cultuurtoerisme.

Beoogd werd te komen tot:

- een beschrijving van het culturele veld in de gemeente;
- een beleidsagenda met doelen die inspiratie geven;
- een proces dat belanghebbenden, organisaties en inwoners uitnodigt om bij te dragen aan de doelen.
- een advies over de rol van de gemeente en haar bijdrage in het realiseren van de doelen.

1.3 Uitwerking

BMC is gevraagd dit traject te verzorgen. Het ontwikkelen van de agenda verliep in verschillende stappen. Het eerste deel van het proces richtte zich op het verzamelen van input voor de beleidsvorming. De input werd verzameld via gesprekken, documentenanalyse en het bijeenbrengen van feiten en cijfers (hoofdstuk 2).

Op basis van de verzamelde informatie werd een concept van de toekomstige Culturele Agenda opgesteld (hoofdstuk 3 en 4). Deze agenda wordt ter vaststelling voorgelegd aan de raad.

1.4 Kader: de Strategisch Visie

In 2013 is de 'Strategische Visie' door de gemeente Simpelveld vastgesteld voor de periode 2013-2023. Deze visie vormt het kader voor deze Culturele Agenda. In de visie is de algemene koers vastgelegd die de gemeente wil varen. Het belangrijkste speerpunt van beleid is het inzetten op (het stimuleren van) toerisme en recreatie.

De keuze voor toerisme en recreatie als speerpunt was gebaseerd op de volgende overwegingen:

- De gemeente behoort tot een van de mooiste plekjes in Zuid-Limburg.
- De gemeente ontwikkelt en profileert zich als toeristische gemeente.
- Voor de regio Parkstad is de gemeente dé uitvalsbasis (slapen in Simpelveld, dagattracties in Parkstad).
- Voor het Heuvelland is de gemeente een goede aanvulling en geen concurrent.
- Er wordt nauw samengewerkt met deze gemeenten en ieders aanbod wordt goed afgestemd met behoud van de eigen identiteit en zelfstandigheid.
- De gemeente zet in op het behoud van de ZLSM als uniek toeristisch element.
- De gemeente legt een verbinding tussen de toeristische elementen en het centrum van de beide kernen.
- De gemeente zet in op het creëren van een unieke verblijfsrecreatie in Bocholtz met een verwijzing naar het Romeins verleden.
- De kernen hebben ieder een toeristisch thema: Bocholtz = Romeins en Simpelveld = Stoomtrein.

Deze overwegingen liggen ook ten grondslag aan deze Culturele Agenda. Een centraal begrip in de visieontwikkeling

was 'samenwerken'. Daarbij werd vooral bedoeld op publiek-private samenwerking tussen potentiële investeerders/ontwikkelaars en de gemeente Simpelveld. Daarnaast was (en is) het leggen van verbindingen tussen initiatiefnemers belangrijk, alsook het zoeken naar activiteiten, initiatieven en ontwikkelingen in de beide kernen, waarmee zij zich kunnen onderscheiden.

2 **Context**

2.1 Cultuur in Simpelveld

Symbolisch voor de gemeente Simpelveld is het beeld dat op de markt staat, gemaakt door Alfons Stadhouders. In steen is daarin de geschiedenis van de gemeenschap uitgebeeld. Drie figuren staan centraal: een koepel, de heilige Barbara en een Romein. Dit zijn de drie iconen van historisch Simpelveld. Ze staan symbool voor het Romeinse verleden van Bocholtz, het geloof en de mijnbouw.

De gemeente Simpelveld is gelegen in het dal van de Eyserbeek en wordt omgeven door een prachtig, heuvelachtig landschap. Simpelveld is de thuisbasis van de Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij. Met de nostalgische stoomtrein reis je terug in de tijd. Daarnaast is de gemeente een erkend startpunt voor wandel- en fietstochten of dagtrips naar de toeristische attracties in Parkstad Limburg.

De bewoningsgeschiedenis van dit 'land van kalk' is interessant en gaat terug tot de tijd van voor de Romeinen. Omstreeks het jaar 100 vestigden zich oud-strijders uit het Romeinse leger in herenboerderijen (villa's). Uit deze tijd stamt de wereldberoemde sarcofaag van Simpelveld. De kist is nu een van de pronkstukken van het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden.

In de omgeving van Bocholtz werd je in de Romeinse tijd omringd door villa's. Er zijn tot nu toe vier villa's bekend, die op zo'n 500 meter uit elkaar liggen (Villa Vlengendaal, Villa Dellender en mogelijk 2 villa's bij de Schiltjensweg en Orsbacherweg). De villa's waren met veldweggetjes met elkaar verbonden. Villa Vlengendaal is hiervan het beste onderzocht. Bij deze villa zijn ook de resten van frescoschilderingen aangetroffen, voor Nederland een heel uitzonderlijke vondst. Een tocht via de zogeheten Vlengendaalroute voert de wandelaar door de uitgestrekte 'Romeinse Vallei' van Bocholtz. Behalve de vier villa's in Bocholtz, zijn ook in Simpelveld Romeinse villa's teruggevonden. De bekendste is villa De Molt. Villa Vlengendaal en villa De Molt ontlenen haar waardevolle betekenis voor een groot deel aan de twee monumentale graven, die in de directe nabijheid zijn gevonden. Het betreft het Tumulusgraf, waarin een askist is aangetroffen (de 'Askist van de Heer van Bocholtz', vermoedelijk de bewoner en eigenaar van villa Vlengendaal) en een kist (in de volksmond wordt het begrip 'sarcofaag' gehanteerd) met de asresten van de 'Dame van Simpelveld' (vermoedelijk de bewoonster en eigenares van villa De Molt). Het bijzondere en unieke van deze in 1930 gevonden askist, is dat ze aan de binnenkant is versierd. De binnenkant geeft een inkijk in het dagelijks leven van deze dame. Beide askisten behoren tot de belangrijkste archeologische vondsten van Nederland. De gemeente Simpelveld participeert in het Via Belgica-project. De Via Belgica is een door archeologen bedachte naam voor een 400 km lange Romeinse hoofdweg die in de Romeinse tijd de Franse zeekust met het Duitse Rijnland (Keulen) verbond. De weg liep van oost naar west dwars door Zuid-Limburg.

Bocholtz lag vlak bij de Romeinse weg van Xanten, via Heerlen en Aken naar Trier, de zogenaamde Via Traiana. Iets verderop, zo'n 6 kilometer noordelijker, liep de Via Belgica. Overall langs die routes hebben archeologen vondsten gedaan.

Cultureel aanbod is er in de openbare bibliotheek (gesitueerd in de basisscholen van Simpelveld en Bocholtz), in de Harmoniezaal en in Op de Boor in Bocholtz, in zaal Wilhelmina, in zalencentrum Oud-Zumpelveld, café Oud Bocholtz, café Auw Leemkoel, in De Rode Beuk en in Cultuurcentrum 'De Klimboom'. In dit laatste gebouw vinden theater- voorstellingen plaats. Ook huisvest De Klimboom enkele ateliers en cursusruimten en staat de organisatie aan

de basis van het Kunstig Spektakel en andere manifestaties. Een recente aanwinst voor Simpelveld is de realisatie van het museum 'De schat van Simpelveld', dat in het voormalig Rijksmonumentale klooster Huize Loreto wordt ingericht. De opening is in het voorjaar van 2018 voorzien. In het historische gebouw worden onder meer honderden bijzondere kerkelijke gewaden en wassen beelden tentoongesteld.

De gemeente kent naast het voormalige zusterklooster nog diverse andere historische panden. Bekende bezienswaardigheden in Simpelveld zijn onder andere: de St. Remigiuskerk, het Hellingbos met Kruiswegstaties en Lourdesgrot, het treinstation van de Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij en Huize Damiaan (onderdak biedend aan de Butler Academie). Bijzondere monumenten in Bocholtz zijn: Kasteel De Bongard, de kerk van de H. Jacobus de Meerdere, Hoeve Heihof, Hoeve Overhuizen, Hoeve St. Gillishof en Park De Bongerd. In Hoeve Scholtissenhof, een historische carréboerderij uit de vijftiende eeuw, komt een expositie over het Romeinse verleden.

In de openbare ruimte vinden jaarlijks diverse evenementen plaats. Natuurlijk het carnaval, maar daarnaast ook het Sprookjesevenement, de Stoomtreindagen, het Kunstig Spektakel en het tweejaarlijkse Romeinse festival Sempervivetum (in Bochoholtz). Achter het gemeentehuis zijn in het hellingbos veertien unieke kruiswegstaties uit 1925 aan te treffen. In het gemeentehuis van Simpelveld vinden regelmatig kunstexposities plaats.

Wegkruizen, die verspreid door de hele gemeente zijn te vinden, behoren bij de Zuid-Limburgse cultuur en het Limburgse land. Ze zijn van ijzer, hout of steen. Het zijn gedenktekens die hun oorsprong hebben in de katholieke traditie, die hoort bij de bevolking van de streek.

Een organisatie die zich bezighoudt met de streek, de taal en de plaatselijke cultuurhistorie is de lokale Heemkundevereniging De Bongard. Ze organiseert lezingen en excursies,

beheert een bibliotheek en een archief met Limburgensia en verzorgt een tijdschrift en andere publicaties.

2.2 Economische en demografische ontwikkeling

Simpelveld maakt deel uit van Parkstad Limburg, een regio met al ruim tien jaar een geleidelijk afnemend aantal inwoners. Tegelijkertijd loopt de economische ontwikkeling ‘gewoon’ mee met de ontwikkeling elders. Sterker nog, Parkstad loopt in. Terwijl het mijnverleden de regio qua opleidingsniveau en werkloosheid nog steeds parten speelt, is Parkstad op een aantal terreinen in opmars. Zo daalde de werkloosheid in Parkstad na de bankencrisis als eerste Limburgse regio tot onder het niveau van voor de economische crisis die in 2008 begon. Deels heeft dat te maken met de bevolkingsafname, maar tegelijk zijn sectoren als zorg en toerisme flink in kracht toegenomen. De bevolkingsafname zet in de hele regio door. De klappen vallen met name in Heerlen en Brunssum. In Simpelveld wonen momenteel circa 10.500 mensen. De afgelopen tien jaar is het aantal mensen in Simpelveld met 5,3% gedaald, terwijl het in Nederland met gemiddeld 4% steeg. 83% van de inwoners van Simpelveld is autochtoon, 1% is niet-Westers allochtoon en 16% is Westers allochtoon. De grootste leeftijdsgroep in Simpelveld betreft mannen van 55 tot 60 jaar.

2020	2025	2030	2035	2040
10.398	10.049	9.671	9.272	8.836

(bron: Neimed, bevolkings- en huishoudensprognoses Limburg 2017)

2.3 Trends en ontwikkelingen in de cultuursector

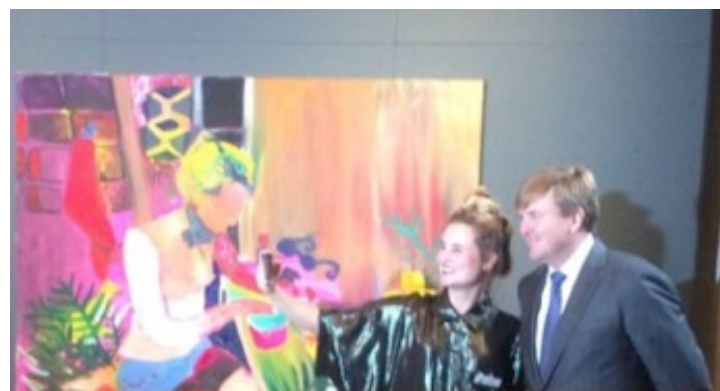
Op basis van onderzoeken van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP), alsmede andere publicaties, is er een aantal trends te signaleren die actueel zijn voor de culturele sector:

- De opkomst van de mediamaatschappij: interactiviteit en mobiel bereik worden steeds belangrijker.
- Het publiek is door de audiovisuele media gewend geraakt aan een hoog kwaliteitsniveau en is daarom kritischer geworden als het gaat om levende kunstuitingen.
- De vrijetijdsmarkt kent grote concurrentie tussen de aanbieders; deze concurrentie zal de komende jaren verder toenemen, mede omdat de hoeveelheid vrije tijd van de Nederlanders beperkt is (gemiddeld 45 uur per week).
- Cultuurconsumenten vertonen zappedrag en zoeken in het aanbod naar (uitingen van) identiteit en authenticiteit.
- De verworvenheden van de 'verzorgingsstaat' nemen af en het beroep op de eigen verantwoordelijkheid van burgers neemt diensgevolge toe.

2.4 Hoofdlijnen van nationaal cultuurbeleid

De doelen die de Nederlandse overheid nastreeft met haar cultuurbeleid zijn al tientallen jaren tamelijk constant, hoewel er regelmatig accentverschuivingen voorkwamen. De doelen voor het cultuurbeleid zijn met drie termen te duiden: *kwaliteit*, *pluriformiteit* en *participatie*. De overheid heeft decennialang de condities geschapen voor de creatie van een hoogwaardig, pluriform aanbod van cultuuruitingen, dat mensen de gelegenheid biedt cultureel te participeren.

Als onderdeel van het streven naar kwaliteit poogt de Rijksoverheid bovendien de vernieuwing in de cultuur te bevorderen door grensverleggende kunstenaars te ondersteunen. Iemand waarop Simpelveld in dit verband trots mag zijn is Tanja Ritterbex (oud-inwoonster van Bocholtz), die in 2016 de Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst kreeg.

Het gedurende decennia consequent navolgen van deze uitgangspunten heeft de Nederlandse cultuursector tot een van de meeste veelzijdige, pluriforme en laagdrempelige cultuursectoren ter wereld gemaakt.

2.5 Hoofdlijnen cultuurbeleid van de provincie Limburg

Het cultuurbeleid van de provincie Limburg heeft betrekking op de professionele en de amateurkunst(en), het bibliotheekwerk en het erfgoed. In december 2014 is door Provinciale Staten de zogeheten *Accentennotitie Cultuur* vastgesteld. De provincie werkt met een culturele basisinfrastructuur. Daarin zitten geen organisaties uit Simpelveld.

De basisinfrastructuur is nu opgebouwd uit:

1. De zogeheten 'provinciale begrotingsinstellingen': Limburgs Museum; Continium; Bonnefantenmuseum, Huis voor de Kunsten Limburg (= steunfunctie voor de amateur-kunstverenigingen), Cubiss (steunfunctie openbaar bibliotheekwerk) en Philharmonie Zuidnederland. Deze ontvangen structureel een exploitatiesubsidie.
2. De cultuurplaninstellingen 2013-2016. Deze zijn voor een periode van vier jaar erkend en ontvangen gedurende die periode jaarlijks een exploitatie- subsidie. Het gaat om: Intro in situ, Op Locatie, Musica Sacra, Orlando Festival, Studium Chorale, Wereld Muziek Concours, Zomerparkfeest, Het Laagland; Limburg Festival, Opera Zuid, Toneelgroep Maastricht, BDPL (GOTRA), Nederlandse Dansdagen, Bureau Europa; Fashionclash, Van Eyck Academie, Marres, Odapark, Cultura Nova en VIA ZUID.
3. Overige culturele instellingen die van provinciale betekenis zijn. Deze ontvangen op basis van een gehonoreerde aanvraag voor een periode van 2 jaar een projectsubsidie.

Voor het erfgoedbeleid zijn drie aparte beleidsnota's opgesteld: voor archeologie, monumenten en het (immaterieel) Limburgs erfgoed. Deze vormen samen het Erfgoed-drieluik. De rode draden in deze drie documenten zijn dezelfde, namelijk: het realiseren van een groter publieksbereik, vergroten van de zichtbaarheid, meer samenhang en daarmee grotere maatschappelijke impact vanuit een kostenefficiënte benadering.

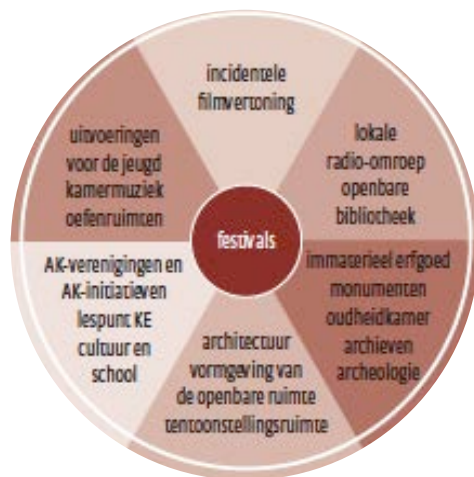

- 2.6 Hoofdlijnen gemeentelijk cultuurbeleid: het VNG-ringenmodel
- Om handvatten te bieden voor gemeentelijk cultuurbeleid, heeft de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) in 2003 een ringenmodel ontwikkeld dat door veel gemeenten gebruikt wordt als richtlijn voor de inrichting van de culturele infrastructuur. In dit model is een indeling beschreven in drie 'stappen': kernachtig gemeentelijk cultuurbeleid, uitgebreid gemeentelijk cultuurbeleid en alomvattend gemeentelijk cultuurbeleid. Het model geeft daarmee een overzicht van de basisinfrastructuur voor gemeenten van verschillende grootte.

Het model kan als toetsingskader worden gebruikt voor de culturele infrastructuur en het opsporen van eventuele hiaten of juist de aanwezigheid van extra voorzieningen.

In het model vormt het aantal inwoners het uitgangspunt, waarbij een minimaal takenpakket van de gemeente wordt aangegeven. De grenzen liggen respectievelijk bij: tot circa 25.000-30.000 inwoners, tot circa 90.000-100.000 inwoners en meer dan circa 90.000-100.000 inwoners. De vier grote steden worden daarnaast nog als aparte categorie gezien.

Simpelveld zit met 10.583 inwoners (stand april 2017) qua inwonertal duidelijk in de kleinste ring. Het takenpakket dat hoort bij deze schaalgrootte is dat van het 'kernachtige cultuurbeleid'. Zie onderstaande 'ingezoomde' afbeelding:

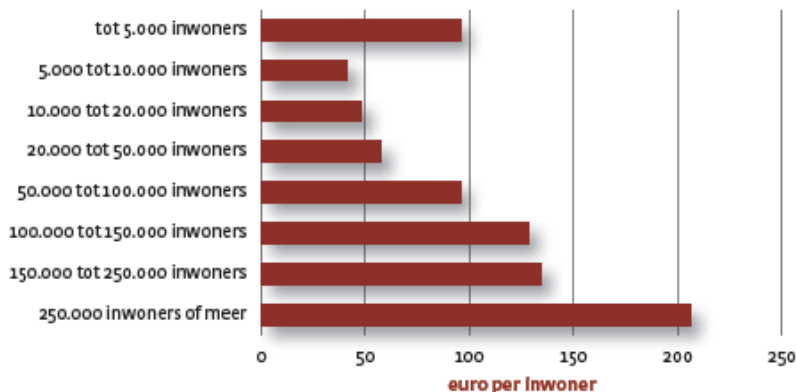
Dit takenpakket wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van enkele festivals en een accent op basisvoorzieningen zoals de bibliotheek, amateurverenigingen, cultuureducatie, een (of meer) accommodatie(s) voor voorstellingen en concerten, een plek voor filmvertoningen, zorg voor monumenten, een historisch museum, archiefzorg en aandacht voor welstand en openbare ruimte. Simpelveld voldoet heel goed aan dit beeld

van een gemeente met een 'kernachtig cultuurbeleid': veel van de genoemde elementen zijn in Simpelveld aanwezig, wat voor een gemeente van deze omvang een goede prestatie genoemd mag worden.

2.7 Gemeentelijke uitgaven cultuur

Het jaarlijkse bedrag dat de gemeenten in Nederland gezamenlijk aan cultuur uitgeven komt op € 1,67 miljard. Uit onderzoek van RTL Nieuws in 2010 (een onderzoek onder 350 gemeenten) bleek dat van alle gemeentelijke kunst- en cultuursubsidies gemiddeld 65% naar de bibliotheek en de centra voor de kunsten (muziekschool en creativiteitscentrum) gaat. Simpelveld geeft in vergelijking daarmee van het beschikbare cultuurbudget 59% uit aan de bibliotheek- en de kunsteducatiefunctie.

In zijn totaliteit besteedt Simpelveld in 2017 € 352.002,- aan kunst en cultuur. Per inwoner is dit € 33,26. In vergelijking met andere gemeenten, ook met kleine gemeenten, is dat weinig.

2.8 Conclusie

De conclusie, die kan worden getrokken is dat Simpelveld een bloeiend cultureel leven heeft met een redelijk compleet aanbod aan voorzieningen, maar dat dit grotendeels ‘ondanks’ de gemeente tot stand wordt gebracht. De gemeentelijke bijdrage is in absolute en relatieve zin klein. Omdat veel culturele organisaties en initiatiefnemers in Nederland niet zonder (substantiële) subsidie kunnen, is het knap te noemen dat dit in Simpelveld wel lukt. Illustratief in dit opzicht is de eigen concertzaal van de Philharmonie in Bocholtz. Deze wordt door de vereniging zelf in stand gehouden, zonder noemenswaardige steun van de gemeente.

De rol van de gemeente is steeds meer verschoven naar regisseren en faciliteren. Dat vraagt om verbindende kwaliteiten. Afwegingen maakt de gemeente niet alleen, maar samen met partners/uitvoerders. De gemeente geeft richting in de vorm van kaders. De culturele partners zijn zelf verantwoordelijk voor het oppakken van de door hen gewenste danwel na te streven ideeën. In het recente verleden heeft de

gemeente er bewust voor gekozen om een aantal culturele voorzieningen niet meer als zelfstandige eenheid in stand te houden, maar te integreren in bestaande voorzieningen: de bibliotheek heeft geen zelfstandige vestiging meer, maar gebruikt ‘om niet’ vierkante meters in de scholen, de regionale muziekschool participeert in de Brede impuls combinatiefuncties en verzorgt het muziekonderwijs op de basisscholen. Het muziekonderwijs aan de jeugdleden van de harmonieën en fanfares wordt, onder eigen beheer van de verenigingen, door gediplomeerde docenten verzorgd. Hetzelfde geldt voor het afnemen van de examens. In enkele horecagelegenheden vindt op kleine schaal cultureel aanbod plaats. Het Cultuurcentrum ‘De Klimboom’ en het museum-in-wording in het zusterklooster zijn volledig particulier geïnitieerd. De festivals worden gesubsidieerd en moeten het daarnaast hebben van het enthousiasme van de organisatoren.

3 **Ontwikkelperspectief**

De toekomst van het culturele leven in Simpelveld wordt onder andere bepaald door de beleidskaders die zijn vastgesteld en door de rode draden die door de culturele ontwikkeling van de gemeente lopen. We benoemen hier drie belangrijke lijnen naar de toekomst: het koesteren van het verenigingsleven, het thematiseren van het Romeins verleden en het benutten van de toeristisch-recreatieve potentie.

3.1 Koesteren van het verenigingsleven

In het moderne Simpelveld en Bocholtz vind je nog steeds het echte dorpsgevoel. De kernen hebben een bruisend verenigingsleven: van harmonieën en fanfares tot zangkoren en schutterijen. Het culturele leven wordt gekleurd door verenigingen als de harmonie St. Caecilia, de fanfare Eendracht, de Koninklijke Philharmonie Bocholtz, de fanfare St. Cecilia, het mandolineorkest Sorriënto, het mannenkoor David, het koor Jozef Arbeider, het koor Harmonia, het koor St. Joseph uit Bocholtz, kruisboogschutterij St. Henricus, schutterij St George, toneel- en operettegezelschap Bocholtz, carnavalsvereniging BVV Kalk Aan De Books, carnavalsvereniging De Bergbock, carnavalsvereniging De Woeësjoepe, Heemkundevereniging De Bongard, Dans- en showgroep Magic Rythm, en balletgroep One 2 dance.

De verenigingen, volksfeesten, kermissen en evenementen vinden hun oorsprong veelal in de cultuurhistorische achtergrond van gemeente Simpelveld. Zo dateert bijvoorbeeld de Schutterij St. George als oudste vereniging van Simpelveld uit het jaar 1442. Publieke optredens door de verenigingen worden aangekondigd via de gemeentelijke evenementenkalender en via weekblad *d'r Troebadoer*.

Thematiseren van het Romeinse verleden van Bocholtz

Een belangrijk recent document is het Uitvoeringsplan 'Simpelveld in de sporen van het Romeinse verleden'. Het plan is opgesteld in samenwerking met ondernemers en op basis van bestaande kennis op het gebied van toerisme en Romeinse geschiedenis.

Ook kennisexperts zoals archeologen, Heemkundevereniging de Bongard, IBA Parkstad, studenten van de RWTH Aachen University en VVV Zuid-Limburg hebben meegedacht in de totstandkoming van dit plan. Doel van het plan is het Romeinse verleden van de kern Bocholtz zichtbaar en beleefbaar te maken.

Allereest zijn de Romeinse sporen in beeld gebracht. Dankzij de websites www.viabelgicadigitalis.nl en www.viabelgica.nl is veel kennis op een eenvoudige manier verzameld. De relevante kennis voor dit onderzoek is in tekst en beeld in het rapport verwerkt. Ook is de actuele situatie belicht, waarbij zij opgemerkt dat archeologische resten vaak verscholen liggen onder de grond. In het landschap zijn geen zichtbare Romeinse sporen meer aangetroffen. Verder is het Romeinse leven in Zuid-Limburg met aandacht voor de bijzondere gebruiken, rituelen en gastronomie verder onderzocht en toegelicht.

Om er een uitvoeringsplan van te maken zijn ook de toeristische potenties van Simpelveld onderzocht. Bestaande routestructuren, horeca en faciliteiten zijn in beeld gebracht. Geconstateerd is dat er al enkele wandelroutes rond het Romeinse verleden zijn ontwikkeld.

Ook is te zien dat er op een drietal locaties goede parkeervoorzieningen zijn, die in de verdere uitwerking van dit plan een belangrijke rol spelen. Een andere belangrijke conclusie is dat op één van de routes al informatieborden over het Romeinse verleden van Bocholtz zijn geplaatst. Aan de doorontwikkeling wordt momenteel gewerkt.

Door middel van individuele gesprekken en inspiratie-bijeenkomsten is onderzocht op welke manier ondernemers kansen zien in dit thema. Daaruit bleek dat verschillende ondernemers in de regio bereid zijn om mee te denken en invulling willen geven aan de uitwerking van het Romeinse thema. Daarbij hebben ze gekeken naar hun eigen businesscase, waarbij verbindingen zijn gelegd met het Romeinse verleden. Er zijn al verschillende leuke en goede concrete ideeën bedacht, zoals bijvoorbeeld de Romeinse bol (een brood van havermout en rogge), de Romeinse themabruiloften en het opnemen van Romeinse hapjes en borreltjes op de menukaarten van enkele horecaondernemers die zijn gelegen aan Romeinse wandelroutes. Een en ander levert in belangrijke mate een bijdrage aan het vergroten van de belevingswaarde van Romeins Bocholtz.

Uit het traject kwam naar voren dat de ondernemers ook in de toekomst behoefte hebben aan ondersteuning bij het ontwikkelen van marktproductcombinaties. Gestreefd wordt uiteindelijk naar één sterk thema (het Romeinse verleden), waarbij aansluiting wordt gezocht bij bestaande producten

(wandelroutes, informatieborden, startpunten) en faciliteiten (horeca). Dit zal de beleving van het Romeinse verleden vergroten. Het uitvoeringsplan, met zorg voor marketing en communicatie, alsmede de aandacht voor het onderzoeken van marktkansen voor ondernemers, moet ertoe leiden dat het toeristische imago van de gemeente Simpelveld zal worden versterkt.

3.2 Benutten van de toeristisch-recreatieve potentie

De centrale ligging van Simpelveld in het Zuid-Limburgse parklandschap is een troefkaart. Omringd door groen, ruimte en een verkwikkende rust is Simpelveld het ideale startpunt voor fiets- en wandeltochten. De fietsers ervaren het prachtige, heuvelachtige parcours en de weidse vergezichten. En de wandelaars kunnen niet alleen genieten van de mooie natuur, maar ook van de schatten uit het Romeinse verleden. Bovendien is er altijd iets te beleven. Zo worden er diverse evenementen georganiseerd: van een Kunstzinnig Spektakel tot de Stoomvrijmarkt.

Uit onderzoek dat ZKA in 2015 uitvoerde in opdracht van VVV Limburg bleek dat de bestedingen van toeristen in Simpelveld aanzienlijk zijn: € 2,7 miljoen wat betreft verblijfstoerisme en € 6,9 miljoen aan dagrecreatie op jaarbasis.

Een cultuurhistorisch hoogtepunt is het treinstation van Simpelveld, kloppend hart en thuishaven van de Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij. Met de aanduiding 'het langste museum van Limburg' is niets te veel gezegd. De Stichting ZLSM zet zich in ten behoeve van het behoud van het Limburgs cultureel spoorwegerfgoed voor huidige en toekomstige generaties. Dit doel wordt gerealiseerd door de grote inzet van vele vrijwilligers, de steun van de provincie, de gemeente, sponsoring en donaties door het bedrijfsleven. De vrijwilligers van de Miljoenenlijn zetten zich al meer dan 25 jaar in om de lijn te onderhouden en te exploiteren. Het is uitgegroeid tot een toeristische trekker van formaat (jaarlijks circa 45.000 bezoekers), want de rit met de stoomtrein is met recht een 'ijzersterke beleving'. Samen met een bezoek aan de historische gebouwen en objecten rondom het station Simpelveld levert de treinrit een dagje uit op in de sfeer van reizen uit lang vervlogen tijden. De ZLSM-organisatie laat niet alleen de treinen rijden, maar beheert ook 70 ha aaneengesloten cultuurhistorisch terrein over een lengte van 22 km. De lijn verbindt de natuurgebieden van het heuvelland en de Horbacherbörde. Daarnaast presenteert ZLSM ook het festival voor iedereen die in cultuur, stoom, techniek en treinen is geïnteresseerd (de jaarlijkse Stoomtreindagen). Op het station Simpelveld is er tijdens dit weekend veel te beleven. Zo vindt er in de middag een 'locparade' plaats (de locomotieven passeren een voor een het station), wordt er technische informatie gegeven en is de werkplaats geopend. De geur van kolen en olie is synoniem aan nostalgie.

3.3 De rol van de gemeente

Een gemeente kan verschillende rollen spelen: ze kan ontwikkelingen zelf initiëren en ten uitvoer brengen, ze kan afwachten wat er uit de samenleving komt en daarop waar

nodig inspelen of reageren, ze kan maatschappelijke actoren uitnodigen om een bepaalde rol te spelen en ze kan zich beperken tot het waar nodig faciliteren van ontwikkelingen die zich voordoen.

Op het gebied van cultuur is er traditioneel sprake van een wisselwerking tussen particulier initiatief (bedrijven, stichtingen, etc.) dat zaken onderneemt en een overheid die financiert en faciliteert. In aansluiting op de Strategische Visie kiest de gemeente Simpelveld voor een regierol. Niet als gemeente de dingen zelf doen, maar faciliteren en stimuleren.

4 Analyse en doelen van beleid

In dit slothoofdstuk geven we kort de voornaamste opgaven weer zoals die worden gezien door het culturele veld en de gemeente. Culturele organisaties en sleutelpersonen hebben zich hierover uitgesproken in een interviewronde die BMC in september en oktober heeft gehouden.

4.1 Sterkte-zwakteanalyse

Op basis van de gesprekken is de volgende sterkte/zwakte-analyse gemaakt met betrekking tot het culturele leven en de culturele voorzieningen in Simpelveld:

	Positief	Negatief
intern	Kracht <ul style="list-style-type: none"> • Sterk verenigingsleven • Veel vrijwillige inzet • Mooi landschap • Leuke festivals • Rijke cultuurhistorie 	Zwakke punten <ul style="list-style-type: none"> • Culturele voorzieningen niet sterk ontwikkeld • Cultuurhistorisch potentieel wordt niet maximaal benut • Samenwerking schiet soms tekort; organisaties kunnen elkaar soms moeilijk vinden • Er is weinig sturing op beleidsdoelstellingen
extern	Kansen <ul style="list-style-type: none"> • Interessant toeristisch-recreatief gebied • Goed woonklimaat • Cultuur als middel om historische gebouwen en locaties beter & vaker te benutten 	Bedreigingen <ul style="list-style-type: none"> • De concurrentie op de vrije tijdsmarkt • Stagnatie en krimp in het achterland • Relatief weinig mensen die als drijvende kracht van nieuwe ontwikkelingen kunnen functioneren

4.2 Thema's

In de gesprekken kwamen behalve de sterke en zwakke punten ook diverse thema's en vraagstukken aan de orde. Zonder een uitputtende weergave te willen geven, zijn de voornaamste kwesties de volgende:

- Welke rol moet de gemeente spelen?
- Wat kan worden gedaan om samenwerking te bevorderen?
- Hoe kan de gemeente aantrekkelijk blijven zodat bewoners en winkeliers niet wegtrekken?
- Hoe kan het historisch erfgoed van de gemeente meer over het voetlicht worden gebracht?
- Hoe kan cultuur meer worden gepromoot?

Voor de komende jaren formuleren we een aantal opgaven waaraan de gemeente samen met de actoren in de kernen wil werken. Die opgaven hangen nauw samen met de Strategische Visie voor de periode 2013-2023. In deze visie is de algemene koers vastgelegd die de gemeente wil varen. Het belangrijkste speerpunt van beleid is het inzetten op (het stimuleren van) toerisme en recreatie. Daarnaast is het natuurlijk van belang dat de inwoners van Simpelveld worden bereikt.

4.3 Doelen

Op basis van de Strategische Visie en de gevoerde gesprekken formuleren wij voor het cultuurbeleid van de gemeente Simpelveld vijf doelen:

1. Huidige en nieuwe inwoners en ondernemers binden aan Simpelveld
2. Inwoners optimaal laten deelnemen aan kunst en cultuur
3. Het verenigingsleven stimuleren
4. Cultuureducatie bevorderen
5. Bezoekers aantrekken en vasthouden

4.4 Acties

Hierna noemen we per doel diverse acties die in gang gezet worden of al lopen.

Doelstellingen	Lopende acties	Mogelijke nieuwe acties	Raming budget
<p>Doel 1: Huidige en nieuwe inwoners en ondernemers binden aan Simpelveld</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Het benutten van de eigen identiteit en de historische kracht van Simpelveld is een belangrijke algemene oriëntatie in het beleid. Hieraan kan worden bijgedragen via het bevorderen van kennis van en waardering voor de historische dorpsstructuren en monumenten van geschiedenis en kunst, alsmede via het bevorderen van een blijvende integratie van waardevolle cultuurhistorische elementen in het (almaar veranderende) leefmilieu. • Een aspect hiervan is ook om open te staan voor een hergebruik van monumentale panden buiten het geldende bestemmingsplan. Met een creatieve blik naar dingen (blijven) kijken kan soms helpen om historische gebouwen een nieuwe functie te geven en zo voor het nageslacht te behouden. • Simpelveld kent diverse locaties die geschikt zijn voor culturele initiatieven: historische gebouwen, pleinen, boerderijen, (lege) winkelpanden et cetera. Als culturele initiatiefnemers bij elkaar komen of zich in elkaars nabijheid vestigen heeft dat meerwaarde: als er meer houtjes op het vuur worden gelegd wordt het vuur hoger. • Als we ons erfgoed willen koesteren is het belangrijk om aanvragen voor bouwvergunningen goed te toetsen op historische waarden, inclusief 	<ul style="list-style-type: none"> • Als zich mogelijkheden voordoen om culturele initiatieven in een ruimtelijk verband samen te brengen, tijdelijk of meer permanent, zullen die worden aangegrepen. Denk aan de situatie rond Op de Boor in Bocholtz. • Er kunnen verbindingen worden gelegd tussen bestaande culturele aanleidingen (denk aan het Romeinse verleden) en ondernemers om op nieuwe of bestaande plekken nieuwe initiatieven te bevorderen. De gemeente vraagt zowel ondernemers als culturele organisaties de ogen en oren open te houden en waar mogelijk in te spelen op de ruimtelijke kansen die zich in de gemeente voordoen. Dit vergt van de organisaties dat ze niet alleen 'intramuraal' denken, maar ook 'extramuraal'. • De raad streeft naar vergroting van de levendigheid in en rond de centra van de kernen. Samen met partners in de gemeente kan het college zoeken naar mogelijkheden om de diverse onderdelen van het culturele aanbod in en rond de centra beter op elkaar af te stemmen en waar mogelijk te vergroten. De festivals zijn wat dit betreft aansprekende voorbeelden. Wij vinden dat de historische en bijzondere locaties in Simpelveld beter en vaker benut zouden kunnen worden voor concerten, voorstellingen en evenementen. • Om interessant te zijn voor bezoekers uit de regio en daarbuiten is het voor Simpelveld belangrijk om ten minste drie goede jaarlijkse culturele evenementen te hebben. Dit aantal 	<p>€ 2.500</p>

Doelstellingen	Lopende acties	Mogelijke nieuwe acties	Raming budget
	<p>archeologische waarden. Voorkomen moet worden dat cultuurhistorische waarden nodeloos verloren gaan. De verloedering van monumenten moet worden voorkomen. Dat geldt ook voor historische groene structuren, zoals holle wegen met struiken en bomen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Overigens hoeven evenementen beslist niet altijd in het centrum plaats te vinden. Ook evenementen elders in de gemeente dragen bij aan de levendigheid van Simpelveld. 	<p>kan worden gehaald via het upgraden van bestaande initiatieven, maar ook door ruimte te bieden aan nieuwe ideeën voor evenementen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Een muzikfestival in de zomerperiode zou een aanwinst zijn voor de gemeente. Denk aan een festival waarop alle lokale muziekverenigingen <i>acte de préséance</i> geven. Dit zou bijvoorbeeld mooi kunnen rond Kasteel De Bongard. De gemeente nodigt de verenigingen uit om met een gezamenlijk plan te komen om dit mogelijk te maken en wil hieraan ook zelf bijdragen. De rol van de gemeente in dezen is tweeledig: ze nodigt de muziekverenigingen voor een eerste startbijeenkomst uit en faciliteert / ondersteunt de verenigingen bij de organisatie van het festival. De gemeente neemt dus niet rol van organisator op zich. 	<p>€ 2.500</p>
<p>Doel 2: Inwoners optimaal laten deelnemen aan kunst en cultuur</p>	<ul style="list-style-type: none"> Bevordert moet worden dat zo veel mogelijk mensen kunnen genieten van de culturele voorzieningen en mogelijkheden in de gemeente en dat mensen zo veel mogelijk inzichten, ervaringen en vaardigheden kunnen opdoen in het domein cultuur. De intrinsieke waarde van cultuur zit in de rol die cultuur kan spelen in het leven van mensen. In heel Nederland ontwikkelen ouderen hun artistieke talenten: van dans tot dichtkunst, van keramiek tot computeranimaties. 	<ul style="list-style-type: none"> De gemeente kan (via de subsidievoorwaarden) aan de verenigingen en culturele organisaties vragen om projecten voor te dragen en uit te voeren die de cultuurdeelname door ouderen bevorderen. Denk bijvoorbeeld aan het realiseren van producties (kunstuitingen door ouderen, in welke vorm dan ook: van rockkoor tot schrijfgroep) en aan netwerkprojecten waarbij de kloof wordt gedicht tussen de wereld van kunst & cultuur en de wereld van zorg & welzijn. Overwogen kan worden om een experimenteer-budget in te zetten in het kader van 'het sociaal domein'. Vrijwilligers-, welzijns-, culturele 	<p>Uit budget sociaal domein</p>

Doelstellingen	Lopende acties	Mogelijke nieuwe acties	Raming budget
	<p>Deelnemen aan culturele activiteiten heeft een positief effect op de vitaliteit, de gezondheid en het welzijn van ouderen.</p>	<p>organisaties, zorgaanbieders, burgerinitiatieven, buurtverenigingen en dergelijke kunnen dan een aanvraag indienen voor financiële ondersteuning van een project op het snijvlak van zorg, participatie en cultuur.</p> <ul style="list-style-type: none"> • (Semi)professionele theater- en muziekvoorstellingen hebben hun plek in de Simpelveldse samenleving veroverd en voorzien daarmee in een behoefte aan een tot voor kort latente kunst- en cultuurconsumptie in de gemeente. Het aanbod aan (semi) professionele theater- en muziekvoorstellingen was (tot voor enkele jaren) gering. Wij stellen voor de exploitatiestichting die actief is in cultureel centrum <i>De Klimboom</i>, onder nog nader te bepalen voorwaarden, jaarlijks een financiële vergoeding van € 2.500 te verstrekken als erkenning en als bijdrage in de huisvestingslasten. 	<p>€ 2.500</p>

Doelstellingen	Lopende acties	Mogelijke nieuwe acties	Raming budget
<p>Doel 3: Het verenigingsleven stimuleren</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Wat betreft de amateurkunst is het streven om de verenigingen waar mogelijk te ondersteunen bij nieuwe initiatieven, waardoor de belangstelling voor de verenigingen op peil blijft en de afstand tot de professionele kunstbeoefening – zowel inhoudelijk als qua beleving – wordt verkleind. • Van de verenigingen en andere culturele organisaties mag enerzijds een actieve houding worden verwacht in het bereiken van nieuw publiek en anderzijds dat zij zich naar buiten richten en zich buiten de eigen muren manifesteren. Het is belangrijk dat het publiek actief bij zo veel mogelijk aanbod en activiteiten wordt betrokken. • Kunst en cultuur zijn geworteld in het maatschappelijk leven en komen dikwijls voort uit particulier initiatief. Ook de verenigingen die nu bestaan (vaak mede dankzij financiële steun van de gemeente) kennen een ontstaans- geschiedenis die in het private domein ligt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voor de vitaliteit van het culturele klimaat in Simpelveld is het goed als ook nieuwe amateurkunst-initiatieven zich kunnen ontplooiën. Waar nodig kan de gemeente (via de subsidieverordening) proberen deze initiatieven een duwtje in de rug te geven. • De gemeente kan Impuls vragen om samen met de heemkundevereniging een cursus ‘Simpelveld-kunde’ te ontwikkelen. Doel is om bij cursisten het besef van de historische omgeving waarin men woont en werkt te vergroten en ze handvatten te geven om deze kennis te delen. Wij denken aan een modulaire cursus die in samenwerking met diverse ‘deskundigen’ in Simpelveld wordt ontwikkeld. De cursus moet interessant zijn voor nieuwe inwoners, maar ook voor mensen die al jaren in Simpelveld wonen, en kan bijvoorbeeld bestaan uit een aantal avonden les en enkele buitenactiviteiten (excursies) – een programma dat kan worden afgesloten met een diploma. In andere gemeenten zijn inmiddels succesvolle voorbeelden te zien van dit soort cursussen. • In het verlengde hiervan is het zaak dat we de heemkundevereniging helpen om voor het lokale Heemkunde-archief een goed onderkomen te vinden. Verschillende locaties zijn al door ons voorgesteld. Daaronder is bijvoorbeeld de locatie Op de Boor in Bocholtz, 	<p>Eenmalige investering</p>

Doelstellingen	Lopende acties	Mogelijke nieuwe acties	Raming budget
<p>Doel 4: Cultuureducatie bevorderen</p> 	<ul style="list-style-type: none"> Een belangrijke inzet van de Culturele Agenda is dat we in principe ieder kind in Simpelveld met cultuur in aanraking willen laten komen. Daarvoor is het belangrijk dat de gemeente samen met de culturele organisaties en de scholen gerichte inspanningen doet. Cultuureducatie omvat kunsteducatie en erfgoededucatie. Er kan onderscheid worden gemaakt tussen: <ul style="list-style-type: none"> <i>receptieve</i> cultuureducatie: museumbezoek, toelichting op concerten, lessen en lezingen kunstgeschiedenis, filmbezoek et cetera; <i>actieve</i> cultuureducatie: het zelf toneelspelen, muziek maken, een gedicht schrijven et cetera. <p>Het is belangrijk om waar mogelijk verbinding tussen deze twee vormen aan te brengen: zien én doen.</p> <ul style="list-style-type: none"> We gaan door met cultuureducatie in het primair onderwijs als uitvoering van de Brede impuls combinatiefuncties. Op dit moment loopt dit via het project <i>Klinkend Perspectief</i>, dat wordt verzorgd door de SMK. We vinden het belangrijk dat alle basisschoolleerlingen in Simpelveld een culturele basis krijgen. En het is zaak dat de 	<p>die wij graag met Heemkunde-activiteiten versterkt zouden willen zien.</p> <ul style="list-style-type: none"> Op latere leeftijd kan culturele belangstelling opnieuw een hoge vlucht nemen, wanneer mensen na hun arbeidzame leven veel vrije tijd krijgen. Juist onder deze actieve ouderen is veel belangstelling voor kunst en cultuur, voor historie en erfgoed. Het verrijkt hun leven. Een andere groep ouderen betreft degenen die in zorgcentra verblijven. Deze ouderen zijn meer en meer door hun lichamelijke of geestelijke beperkingen gebonden aan hun directe leefomgeving; hun actieradius is gering. Juist bij hen kan actieve cultuurdeelname (op locatie of in de directe omgeving) de kwaliteit van leven verhogen. De gemeente kan de culturele organisaties vragen om in hun activiteiten aandacht te besteden aan deze beide groepen ouderen. De combinatiefunctie is een eenvoudige en betaalbare manier om nieuwe impulsen te geven aan het bij elkaar brengen van vraag en aanbod. Het Rijk subsidieert een belangrijk deel van de kosten. Het andere deel wordt door de gemeente betaald. Het kan de moeite waard zijn om met Impuls of met de openbare bibliotheek te bespreken of en zo ja tegen welke kosten een project als KennisMakers (naar het voorbeeld van Den Bosch) in de gemeente Simpelveld 	<p>€2.500</p>

Doelstellingen	Lopende acties	Mogelijke nieuwe acties	Raming budget
	<p>verbinding met de eigen culturele omgeving wordt voortgezet en dat scholen cultuureducatie inzetten op een voor hen zo doeltreffend en waardevol mogelijke manier.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De basisscholen ontvangen € 10,90 per leerling van het Rijk voor cultuureducatie. Samen met de scholen zorgen we ervoor dat deze middelen, in afstemming met (het werk van de) de combinatiefunctionaris, zo effectief mogelijk worden ingezet. • De openbare bibliotheek wordt steeds meer een innige samenwerkingspartner van de scholen. Door een stevig accent te blijven leggen op de 'Bibliotheek op school' wordt het onderwijs verbonden met lezen en leesbevordering. 	<p>gerealiseerd zou kunnen worden. Zo'n aanpak zou inhouden dat inwoners van Simpelveld die ergens veel van afweten (van tuinieren in de stad of van filmklassiekers uit de jaren 50 of van mountainbiken) de gelegenheid krijgen om – daarbij begeleid door de bibliotheek – een lezing of workshop of een serie bijeenkomsten te verzorgen. Op die manier wordt gestimuleerd dat mensen hun unieke kennis kunnen verspreiden en zo een bijdrage kunnen leveren aan de maatschappij. En ook wordt bevorderd dat mensen nader met elkaar en met elkaars interesses kennismaken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De gemeente kan onderzoeken of het de moeite waard is om de regionale Muziekschool SMK (actief in Kerkrade, Brunssum en Landgraaf) nog wat actiever te laten zijn in Simpelveld. SMK zou <u>buiten</u> schooltijd om lessen kunnen aanbieden aan kinderen en jongeren, samen met de lokale verenigingen. 	
<p>Doel 5: Bezoekers aantrekken en vasthouden</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De belangstelling en de waardering voor cultureel erfgoed neemt toe. Het vormt een belangrijke reden voor mensen en bedrijven om zich ergens te vestigen. Mede om de aantrekkelijkheid van Simpelveld voor bezoekers (en de eigen inwoners) te vergroten moet Simpelveld zich inspannen 	<ul style="list-style-type: none"> • Het is zaak dat we de omgeving van het station aantrekkelijker maken voor bezoekers. Ook zou de route tussen het station en het centrum verbeterd kunnen worden, zowel qua bewegwijzering en bestrating als qua straatmeubilair (denk bijvoorbeeld aan bloembakken). In het kader van de IBA wordt 	<p>Eenmalige investering</p>

Doelstellingen	Lopende acties	Mogelijke nieuwe acties	Raming budget
	<p>voor het behoud van haar erfgoed.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samen met partners in de gemeente moet er worden gewerkt aan het promoten van de cultuurhistorische waarden van de gemeente Simpelveld. • Hierbij hoort het onderhouden en blijven promoten van de (cultuurhistorische) wandel- en fietsroutes die door de gemeente lopen. 	<p>het stationsgebied thans als transferium en als poort naar het landschapspark 'Land van Kalk' gethematiseerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een vruchtbare samenwerking met de ZLSM is belangrijk. Niet alleen voor het opknappen van de stationsomgeving, maar ook om het station en de treinen in samenhang als museum te positioneren. Op het emplacement in Simpelveld hebben inmiddels het station, de seinhuisen, de watertoren en de draaischijf de status van rijksmonument gekregen. De klassieke mechanische beveiliging is volledig gerestaureerd en operationeel. De gemeente zal zo veel als mogelijk medewerking geven aan de ingrepen en de bouwvergunningen die nodig zijn om van het gebied een museaal trekpleister te maken. • Het is ook belangrijk om het Uitvoeringsplan met betrekking tot het Romeinse verleden van Bocholtz van extra impulsen te voorzien. Door hiervan een goed en aantrekkelijk meerdaags festival te maken kan Simpelveld zichzelf op de kaart zetten. Ook het realiseren van een locatie die 'Romeins' van karakter is kan hierbij helpen. Denk heel concreet aan het bouwen van een zorgcentrum in de gedaante van een Romeinse villa met Romeinse tuin. Of bijvoorbeeld aan een reconstructie van een voormalig Romeins bouwwerk, zoals een wachttoren of een boerderij. In het buitenland bestaan hiervan fraaie voorbeelden, denk aan de Villa Borg (zie 	<p>Nader te bepalen</p>

Doelstellingen**Lopende acties****Mogelijke nieuwe acties****Raming
budget**

Afbeelding: Villa Borg in het Saarland

- afbeelding), het wargame centre op de Romeinse site van Nettersheim, of – dichterbij huis – het Castellum Hoge Woerd bij Utrecht. Zo'n reconstructie zou gecombineerd kunnen worden met een toeristische functie zoals een bed & breakfast (een Romeinse herberg), een restaurant (een Romeinse taverne) of een uitkijkpunt (een Romeinse wachttoren).
- Het te realiseren museum kan zich misschien te zijner tijd ook gaan manifesteren met tijdelijke tentoonstellingen. En deze hoeven niet altijd in het museum plaats te vinden. Juist een 'extramurale' programmering kan soms nieuw publiek aantrekken. Wij willen het museum uitnodigen om actief aan de slag te gaan met tentoonstellingen op locatie.

4.5 Speerpunten 2018

Hierna noemen per doel de speerpunten die in 2018 in gang worden gezet.

Doel 1: Huidige en nieuwe inwoners en ondernemers binden aan de kernen Bocholtz en Simpelveld.

Speerpunt 2019: Het organiseren van een muziekfestival in de zomerperiode, waar de lokale muziekverenigingen *acte de préséance* geven. De gemeente nodigt de verenigingen uit om met een gezamenlijk plan te komen om dit mogelijk te maken en wil hieraan ook zelf een bijdrage van €2.500,- per jaar beschikbaar stellen. Vooropgesteld zij, dat de gemeente de festivalorganisatie uitsluitend faciliteert en dus niet zelf de organisatie van het festival op zich neemt. Dit evenement zou eens in de vier of vijf jaren kunnen worden georganiseerd. De gemeente reserveert hiervoor jaarlijks een bedrag van €2.500 in de begroting. Voorgesteld wordt om vanaf 2019 hiertoe de grondslag in de Subsidieverordening Specifiek Welzijn 2010 dienovereenkomstig aan te passen.

Doel 2: Inwoners optimaal laten deelnemen aan kunst en cultuur.

Speerpunt 2018: Het (semi)professionele theater- en muziekvoorstellingen voorziet in een behoefte aan (een tot voor enkele jaren latente) kunst- en cultuurconsumptie in de gemeente Simpelveld. Voorgesteld wordt om de exploitatiestichting die actief is in cultureel centrum *De Klimboom*, onder nog nader te bepalen voorwaarden, jaarlijks een financiële vergoeding van €2.500 verstrekken als bijdrage in de huisvestingslasten. Tevens wordt voorgesteld om vanaf 2019 hiertoe de subsidiegrondslag in de Subsidieverordening Specifiek Welzijn 2010 dienovereenkomstig aanpassen.

Doel 3: Het verenigingsleven stimuleren.

Speerpunt 2018: De gemeente vraagt Impuls om (vooralsnog in de periode 2018 - 2021) samen met de Heemkundevereniging 'De Bongard' een cursus 'Simpelveld-kunde' te ontwikkelen en te verzorgen. Doel is om bij cursisten het besef van de historische omgeving, waarin men woont en werkt te vergroten en ze handvatten te geven om deze kennis te delen. Te denken valt aan een modulaire cursus, die in samenwerking met diverse 'deskundigen' in Simpelveld wordt ontwikkeld. De cursus moet interessant zijn voor nieuwe inwoners, maar ook voor mensen, die al jaren in Simpelveld wonen en kan bijvoorbeeld bestaan uit een aantal avonden les en enkele buitenactiviteiten (excursies) - een programma dat kan worden afgesloten met een diploma. De gemeentelijke bijdrage bedraagt: €2.500,- per jaar. Bedrag meerjarig (2019 - 2021) in de begroting opnemen en vanaf 2019 hiertoe de grondslag in de Subsidieverordening Specifiek Welzijn 2010 dienovereenkomstig aanpassen.

Doel 4: Cultuureducatie bevorderen.

Speerpunt 2018: De gemeente vraagt Impuls om (vooralsnog in de periode van 2018 - 2021) samen met de openbare bibliotheek het project 'Kennismakers' te organiseren. Dit project houdt in, dat inwoners van Simpelveld, die ergens veel van afweten (bijv. tuinieren of filmklassiekers) de gelegenheid krijgen om daarbij - begeleid door de openbare bibliotheek - een lezing of workshop of een serie bijeenkomsten te verzorgen. Op die manier wordt gestimuleerd, dat mensen hun unieke kennis kunnen verspreiden en zo een bijdrage kunnen leveren aan de maatschappij. Ook wordt bevorderd, dat mensen nader met elkaar en met elkaars interesses kennismaken. Gemeentelijke bijdrage: €2.500,- per jaar. Bedrag meerjarig (2019 - 2021) in de begroting opnemen en vanaf 2019 hiertoe de grondslag in de Subsidieverordening Specifiek Welzijn 2010 dienovereenkomstig aanpassen.

Doel 5: Bezoekers aantrekken en vasthouden

Speerpunt 2018: voor de realisatie van dit doel wordt (in 2018) een speerpunt benoemd. Deze opgave wordt gekoppeld aan / opgenomen in de uitvoering van de lopende (toeristische) projecten (I-Dop-Bocholtz, Gebiedsontwikkeling Stationsomgeving ZLSM, Simpelveld in de sporen van het Romeins verleden en Upgrading Uitkijplek Huls(veld)).

Continuering

Na uitvoering van de bovengenoemde acties zal in de periode 2018-2021 worden bezien welke andere in deze Culturele Agenda opgenomen acties kunnen worden opgepakt en uitgevoerd. Hiertoe zal dan een (nieuwe) lijst van speerpunten worden benoemd. Het spreekt voor zich dat de speerpunten, die nu zijn benoemd (jaarlijks) op hun merites zullen worden beoordeeld. Speerpunten, die succesvol zijn zullen worden gecontinueerd. Speerpunten, die dat niet zijn, worden niet meer gefaciliteerd.

HET LANGSTE MUSEUM VAN LIMBURG

Bijlage: Gemeentelijke uitgaven voor cultuur in 2018

Subsidies kunst en cultuur (koren, harmonieën, fanfares, orkesten, dansgroepen, schutterijen etc.)	€ 56.267,00
Bijdrage kunst en cultuur	€ 28.527,00
Muziekonderwijs	€ 55.240,00
Bibliotheekwerk*	€ 132.894,00
Monumentenbeleid	€ 504,00
Bijdrage cultuurhistorische of andersoortige evenementen	€ 16.700,00
Sociaal Cultureel Werk Impuls	€ 61.870,00
Totaal	€ 352.002,00
Aantal inwoners	10.583
Besteding per inwoner	€ 33,26

* huisvestingskosten zijn niet meegenomen